

ШЫН

Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязынын Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин, ажылчы чоннар депутаттарынын область Советиниң органы

Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөвединиң ДЕКЛАРАЦИЯЗЫ

Европада, Азияда, а ол ышкаш делегейин өске районнарında тургустунуп турар байдалче болгаш улустар аразының харылзааларында дүшкүрлүг байдалды болгаш улустарның айыыл чок чоруунга айыылды улуу-биле күштөлдүрүп турар байдалче улустарның болгаш бүгү күрүнелериниң парламентарийлериниң кичээнгейин угландырары Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөведи бодунун хүлээлгези деп санап тур.

Өске европейжи күрүнелерге удур угланган чамдык күрүнелериниң шериг бөлүгүлешкининери Европада тургустунуп турар. Санап четпес хоозуралды улустарга таварыштырган делегей дайынын мырышай чокта чза-ла өскүткен герман милитаризми каттап тургузарынын айыылдык политиказын чорудуп турар.

Европа чаа дайынар ареназы апарып болурунун айыылды тургустунуп турар. Ындыг дайын делегейин чаа дайынныче чайлаш чокка шилчий бээр.

Азияда болгаш Ыраккы Чөөн-чүккө байдал база тайбынның салымы дээш сагыш човаашкынын хайындырбайн барып шыдаас. Дайынны анаа база-ла болдурбас, Азияның улустарының национал эргелерин, оларның хамаарышпас чоруун болгаш бүрүн эргезин камгалаары—бүгү улустарның хүлээлгези.

Шериг блоктары тургузарының политиказы-биле холбаалык чепсекти өндөре бөдүрери болгаш өскөниң девискээрлеринге шериг базиларын организастаары күрүнелер аразының харылзааларында дүшкүрлүг чорукту күштөлдүрүшкөөн үргүлчүлөп турар.

Улустардан чажыды-биле атомнуг дайынны белеткеп турар. Моон-биле кады атомнуг хыдыкчы дайын канчаар-даа аажок улуг үргөдөшкүннерин болгаш кижилериниң сан чок хөнүбиле өлүп чидерин ылаңгыя улуг эвес девискээрлерде чону болгаш үлетпүрү эң бедик чергели мөөнишкен күрүнелерге таварыштырар дээрзин оарымдаалагаван турар.

Каттышкан Нациялар Организациязы дайын пропагандазын болдурбас ужурулук чүүл деп көргөн болгаш буруу шапкан болза-даа, чаа дайынны, атомнуг чепсекти ажыглаарынче аажок болгаш калчаалык кыгылар чамдык чурттарда ойтур шавышкына таварышпайн негтереп турар.

Тайбынны деткиринче болгаш быжыглаарынче чүткүп турар күрүнелер Европада коллективтиг айыыл чок чоруктуң системазын тургузары дээр ышкаш ыңдыг бедик сорулгаларже болгаш өске улустарның иштиги черектеринге даштыкы киржилгенин чайладарынче уланган боттарының күженишкүннерин көвүдөдирин бо бүгү негеп турар, ол даштыкы киржилгени чайладары амгы үеде Ыраккы Чөөн-чүккө тайбынны деткиринге оза ужуру-дузалыг.

Совет Эвилели чепсекти өндөре бөдүрерин соксадары эргежок чугула деп санап турар. Чепсегленишкүнниң өгү-ниити кызырылдазынның дугайында, оза хамыктың мурнунда улуг күрүнелериниң чепсегленишкүннерин улуу-биле кызырарының дугайында аңгырыгы соксаарладышкын чокка шийтпирээр эргежок чугула. Атомнуг болгаш массалыг узуткаашкынның өске кандыг-даа чепсектери хоругудатынган турар ужурулук. Чогуур хемчеглерин чорударының улустар аразының контролю-биле хандырган турар ужурулук.

Улугдаа, биче-даа күрүнелериниң аразында харылзаалар тайбын, шөлөө амьдыралдык бандаларында улустар аразына найыралдык кады-ажыдажыгыны хөгжүдериң эрге-ажыктарына дүшүк дег делес принциптеринге үндөшлөтүнген турары Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөведи канчаар-даа аажок улуг ужурудузалаг деп көрүп турар.

Күрүнелер аразына харылзаалар дең эргениң принциптеринге, иштиги черектеринге чаржалашпазына, халдашпазына болгаш өске күрүнелериниң девискээр талазынын бүдүн чоруунче кыжанып халдавазына, бүрүн эргени болгаш национал хамаарышпас чорукту хүндүлээринге үндөшлөтүнген турары эргежок чугула.

Совет Эвилели, Кыдат улус Республика, Индия дээр ышкаш күрүнелериниң болгаш өске-даа элзэн хөй күрүнелериниң өске чурттар-биле харылзааларының үндөштинде салганы бо принциптериниң камгары күрүнелериниң ниитиле болгаш күрүнө тургузуу хамаан чокка оларның тайбын кады турарын хандырары турар.

Бүгү-ниити тайбынны быжыглаарына улустар хан-дамырындан сонуургалдыг. Олар чаа дайынны болдурбас долу аргалыг, чүге дээр-ге тайбынның күштери чайгылыш чокка өзүп турар база агрессиянын болгаш дайынның күштеринден ам безин артык күчүлүг.

Совет Эвилели бодунун улустарының озуулоас чангыс эвинге, бодунун ээргетимес курлавырларына даянгаш, бодунун хамаатыларының тайбын күш-ажылын хандырып бээр болгаш оларны кандыг-даа халдаашкындардан камгалаар деп шуут шийтпирялг. Өске улустар моон мурнундагы ышкаш Совет күрүнениң нүүрү-биле тайбын болгаш депширге дээр демиселге быжыг, озуулоас чөлөнгөштинг болулар.

Тайбынны камгалаарының болгаш быжыглаарының талазы-биле улуг харысалга парламентарийлерге оонаажып турар деп Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөведи санап тур. Дайынның болгаш тайбынның аңгырыгыларын талазы-биле хоойлужуктан актыларын харын олар хүлээп ал турарлар.

Парламентарийлер аразына шуут харылзааларны тургузары, парламент төлөөлери солжарын, бир чурттуң парламент төлөөлериң өске чурттуң парламентинге чугаалар кылары найыралдык харылзааларны хөгжүдериңче болгаш кады ажылдажылгаже улустарның чүткүлүңе дүгжүр деп Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөведи санап тур.

Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөведи өске күрүнелериниң парламентарийлериниң талазындан улустар аразында тайбынны быжыглаарынче угланган базымы кылар болза, анаа чүректин ханызындан байырлар.

Москва, Кремль.
1955 чылдың февраль 9-та.

Америк журналистер В. Р. Херстинг, Дж. Кингсбери Смитти болгаш Ф. Коннфти СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНИҢ ХҮЛЭЭП АЛГАНЫ

Февраль 12-де СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. Булганин Кремльде америк журналистер В. Р. Херстинг, Дж. Кингсбери Смитти болгаш Ф. Коннфти хүлээп алган болгаш оларның-биле үргүчүлөдөгү беседа кылган. (СЭТА)

Кыдат Улус Республиканың Даргазы эш МАО ЦЗЭ-ДУНГА Улус төлээлекчилериниң Бүгү-кыдат хуралының Доктаамал Комитединиң Даргазы эш ЛЮ ШАО-ЦИГЕ

Кыдат Улус Республиканың Күрүнө Чөвүлелиниң Премьери болгаш Даштыкы Херектер Министри эш ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙГА

ПЕКИН.

Совет Социалистиг Республикаларның Эвилели биле Кыдат Улус Республиканың аразына найырал, эвилел болгаш бот-боттарына дузалажылга дугайында керээге ат салганын беш чыл оюн таварыштыр эргим эштер Силерге, база Силерниң нүүрүңер-биле улуг кыдат улуска болгаш Кыдат Улус Республиканың Улустун Төп чазаанга чүректин ханызындан байыр чедиреп тур бис.

Совет Эвилели биле Кыдат Улус Республиканың аразында дең эргениң, национал эрге-ажыктарының хүндүлөжириниң болгаш бот-боттарына бүгү талазыг дузаламчыны база деткимчени көргүсчүр деп чүткүлдүн принциптеринге үндөшлөтүнген акы-дуңмалыкы найыралдын болгаш бүгү талазыг кады ажылдажылганын чайгылыш чок хөгжүлдөшүн болгаш быжыгышкынын дугайын керээге ат салган хүндөн бээр эртен үе херечилеп турар.

Хүн келген тудум быжыгып турар совет-кыдат найырал болгаш акы-дуңмалыкы дузалажылга бистин чурттарыныстың улустарының экономикаг хөг-СССР-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы К. ВОРОШИЛОВ. СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. БУЛГАНИН. СССР-ниң Даштыкы Херектер Министри В. МОЛОТОВ.

Москва, 1955 чылдың февраль 13-те.

Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы эш К. Е. ВОРОШИЛОВКА

Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГЕ

Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазының Бирги Оралакчызы болгаш Даштыкы Херектер Министри эш В. М. МОЛОТОВКА

Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразына найырал, эвилел болгаш бот-боттарына дузалажылга дугайында Керээге ат салганын 5 чыл оюн таварыштыр кыдат улустун болгаш Кыдат Улус Республиканың Чазанын мурундан Силерге база Силерниң нүүрүңер-биле улуг совет улуска болгаш Совет Чазакка изиг байыр чедирерин чөпшээреп көрүңер.

Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразында политиктиг, экономикаг болгаш культуралыг бүгү талазыг кады ажылдажылга эртен беш чылдарының дүргүзүндө калбак хөгжүлдөй болган. Амгы үеде социалистиг тургузушкун-биле иштелген кыдат улуска Совет Чазак болгаш совет улус бүгү талазыг, доктаамал болгаш ханы бодамчалыг дузаламчыны берип турар. Совет Чазак Кыдатка үлетпүрүнүң 156 улуг бөдүрүлгелерин тургузарынын болгаш чарартынының талазы-биле дузаламчыны көргүзүп, Кыдатта тургузушкунга дузалажыры-биле эң эки тускай эртемнигериниң улуг бөлүктөрүн чорудуп турар. Ол Кыдатка чингелдеги кредиттерин хөй удаа берип, Кыдат биле СССР-ниң кады эргелениге турган кыдат Чанчунь демир оруунун өңүзүн, а ол ышкаш 1945 чылда Соңгу-Чөөн Кыдатка совет организациаларының япон херөгиттенерден хузаап алган өңүчүрүн дедир эгитпес кылдыр Кыдатка шилчидип берген, холушкак Кыдат-Совет ниитилелдерге киржилгениң совет үлүн өртзөн эгидип бээрине шилчиккен, а ол ышкаш Кыдат биле Совет Эвилелиниң кады ажыглап турар шериг-далай базаның Порт-Артурун болгаш ол районда тудуларын Кыдаттың долу эргезинче шилчидер деп шийтпирлээн, атомнуг энергияны тайбын сорулгаларга ажыглаарының талазы-биле шинчилээшкүннерин хөгжүдериң херээңге эртем-техниктиг болгаш бөдүрүлгө дузаламчыны Кыдатка көргүзериң дугайында сандалды чокта чаа кылган.

Шак мындыг найыралдык кады ажылдажылга болгаш чүректин ханызындан дузалажылга бистин чуртувуста тудушкуну хөгжүдериң херзэн улуг хемчээл-биле бурунгаар шимчетен болгаш улустар аразының шак ыңдыг чаа хевирлиг харылзааларының амьдыралчы улуг күжүн оок-биле бүгү делегейге көргүскөн. Кыдат Улус Республиканың Чазак болгаш кыдат улус ол акы-дуңмалыкы дузаламчыны кызыгааржук ушенин ханы мелереп билип турар. Кыдат Улус Республиканың Чазанын болгаш кыдат улустун өмүнээзинде бис Совет Чазакка болгаш совет улуска оларның улуг дузаламчыны дээр чүректин ханызындан өөрүп четиринишкени илередиң ап тур бис.

Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразында найыралдыг эвилелдиң быжыгышкыны болгаш хөгжүлдөш бистин ийи чурттарыныстың айыыл чок чоруун хандырына болгаш Ыраккы Чөөн-чүккө база бүгү делегейге тайбынны камгалаарына хемчээп четпес саялдарыг болуп турар. Кыдат биле Совет Эвилелиниң тайбын политиказы Кореяга тайбынчыдылганы боттандырына болгаш Индий-Кыдатка тайбынны каттап тургузарына дузалаан болгаш идиң берген, ол чорук улустар аразында дүшкүрлүг чоруктуң тодаргай чымчарына чедирген болгаш тайбынга ынакшылдыг бүгү чурттарны база улустарының сорук кирген. Европада коллективтиг айыыл чок чоруктуң системазын тургузары дээр, Барың Германиянын милитаризастаарына удур Совет Эвилелиниң демиселин кыдат улус изин-биле деткип турар. Кыдат биле Совет Эвилели Япония-биле чогуур харылзааларны тургузарын болгаш хамаарышпас хөгжүлдөшү база улустар аразына кады ажылдажылганың оруу-биле оң шимчээшкүнниң талазы-биле япон улуска идепкейлиг деткимчени көргүзериң күзеп турарлар. Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразында чүректин ханызындан кады ажылдажылга чүгүле Кыдат биле Совет Эвилелиниң улустарының эрге-ажыктарына дүгжүп турар эвес, харын Азиянын, Европаның болгаш бүгү делегейин тайбынны ынакшылдыг бүгү чурттарының база улустарының эрге-ажыктарына дүгжүп турар. Ол Ыраккы Чөөн-чүккө болгаш бүгү делегейге тайбынны камгалаарының идегелдиг мағалдалы болуп турар.

Каттышкан Штаттарның агрессчи бөлүктери болгаш оларның эдеринчилери кайда-даа дайын политиказын чорудуп, улустар аразында дүшкүрлүг чорукту тургузуп турарлар. Каттышкан Штаттарның Тайвань районунда Кыдатка удур чорудуп турар агрессчи үлгөдөйлери болгаш дайын чөңгөлери Кыдаттың айыыл чок чоруунга улуг кыжанышкын болуп турар, ону бүгү делегейин тайбынны ынакшылдыг чурттарынын болгаш улустарының талазындан чөптүг буруу шавышкына таварыштырып турар.

Бодунун девискээри—Тайваньны хостаары дээр кыдат улустун демисели чөптүг демисел болуп. Чөптүг херекти кандыг-даа күш доктаалып шыдаас. Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразында найыралдыг эвилел улустар аразында чаа дүшкүрлүг чоруктуң байдалында агрессияга удурланышкынын болгаш тайбынны камгалаарынын херээңге соксаал чок улам чугула рольдуг болуп.

Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразына найырал, эвилел болгаш бот-боттарына дузалажылга дугайында Керээ—тайбынның улуг керээзи, Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразында улуг найыралдын символу. Бүгү делегейге тайбынны болгаш кижини төрелгениң депшилгезин херээңге идиң бээрин талазы-биле ол Керээнин улуг рольдуунуң дугайын сөөлгү 5 чылдарың болушкуну херечилеп турар. Бо Керээниң канчаар-даа аажок улуг күштүүн болгаш өшпөс херелин моон сонгааргы амьдырал болгаш практика улам тодаргай көргүзөр.

Кыдат биле Совет Эвилелиниң улустарының ниити чечектелишкени болгаш Ыраккы Чөөн-чүккө база бүгү делегейге тайбынны быжыглаары дээр Кыдат биле Совет Эвилелиниң аразында улуг найырал хүн-бүрү хөгжүп турар.

Кыдаттың болгаш Совет Эвилелиниң улустарының мөңгө, бузулбас найыралы делгезиниң Кыдат Улус Республиканың Даргазы МАО ЦЗЭ-ДУН. Кыдат Улус Республиканың улус төлээлекчилериниң Бүгү-кыдат хуралының доктаамал комитединиң даргазы ЛЮ ШАО-ЦИ. Кыдат Улус Республиканың Күрүнө Чөвүлелиниң Премьери болгаш Даштыкы Херектер Министри ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

Пекин, 1955 чылдың февраль 12-де.

Бүгү-ниити тайбынны быжыглаарына улустар хан-дамырындан сонуургалдыг. Олар чаа дайынны болдурбас долу аргалыг, чүге дээр-ге тайбынның күштери чайгылыш чокка өзүп турар база агрессия болгаш дайынның күштеринден ам безин артык күчүлүг. (Совет Социалистиг Республикаларның Эвилелиниң Дээди Сөвединиң Декларациязындан).

Найырал, эвилел болгаш бот-боттарына дузалажылга дугайында совет-кыдат керээге ат-салдынган хүндөн бээр беш чыл болганына

Найырал, эвилел болгаш бот-боттарына дузалажылга дугайында совет-кыдат керээге ат салдынган хүндөн бээр февраль 14-те болган беш чыл ойну совет улус камбаа-биле демделгези.

Февраль 12-де Москвага, Эвилелдер бажының Колонналарыг алынта болган найысаалдыг хөй-иштанин байырлыг хуралы ол төөгүлүг болушкунга холбаштыр болдунган.

СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын оралакчысы А. П. Милока, РСФСР-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы М. П. Тарасов, Кыдат Улус Республиканың СССР-де онза болгаш бүгү эртен элчини Лю Сяо, Совет эртемни болгаш культураның өсүү ажылдакчылары президиумга көстүп келерге хуралдың киржиңкелери эңг адыш часкашкыны-биле уткааннар.

ВПС-тин даргазынын оралакчысы Л. Н. Соловьев хуралды ажиттаң.

Найырал, эвилел болгаш бот-боттарына дузалажылга дугайында совет-кыдат керээге ат салдынган хүндөн бээр беш чыл болган ойну дугайында иштеди Даштыкы-биле культуруг харылзааның Бүгү-эвилел ниитилениң даргазы профессор А. П. Денисов кылган. Кыдат Улус Республиканың элчини Лю Сяо, академик А. М. Павловтар, суралыг машинист, чарыкчы В. Г. Блаженов олар хуралга чүве чугаалааннар. (СЭТА)

Депутаттарга кандидаттарын сонгукчулар-биле журажышкыны

Область Советиниң сонгудалар чорудар Көк-Чырааның № 91 округунуң талазы-биле депширткен эш Оюн Араптанович Толгар-оол Ленин атыг база Сталин атыг колхозтарын төвүңге сонгукчулар-биле журажышкын кылган. Сөс ап чүве чугаалаан сонгукчу бүрүзү эш О. А. Толгар-оол чоңуң идегелин шындадып шыдаары илеретпешаан, коммунистерни болгаш партия кежигүнү өвестерин бөлүгү дээр чангыс ап-сеткилдиг бадылаарыны дээр сонгукчуларын кыгытырп турган.

Киров атыг колхозтун клубуна хөй кижини киржичилгени журажышкын бедик көдүрүшкүнүг эртен. Бүгүретирген эш Дамдыччан, область Советиниң сонгудалар чорудар Чаатынчы №89 округтун талазы-биле депширткен эш Оюн Темчиевич Охемчикин айма-чорудулазын доңулап чугаалаан. Жыу ажылының бригадир эш Бучукай, мал ферманының эргекечкен эш Дамдыч болгаш оон-даа өске эштер улам бедиткен хүлээлгелерин алышпаан, тодаргай чагыларын берген.

Районунуң культура бажыныга январь 9-та журажышкын хуралы болган. Шагаан-Арыг хоорайнын Мурнуу талазы № 86 сонгуда округтунуң талазы-биле область Советиниң депутаттык кандидаты депширткен эш Сат Комбуевич Намчак чоңуң айбычыны болуп, улусту идегелин шындадып шыдаар дээрин санап берген эштер илередиң турган. Моон-биле кады хоорай чаагайжылдыг-газынын аялында улуг четистерин сонгукчулар чөптүг шүгүмчүлөшпешаан, студентуларын чазарын, тарымаларын камгары өстүрерин чурттаалга, бөдүрүлгө болгаш культура-амьдырал туулгаларын казбартырын, электери стаңцияныче, садгы, ниитини чөмөннөлдө чердеринче кичээгей салдыр чачып турган.

Барың-Хемчиң районда «Болшевник» колхозтун төвүңге журажышкын бедик көдүрүшкүнүг эртен. Область Советиниң сонгудалар чорудар Эрги-Бармыттың № 25 округтук талазы-биле депширткен, СЭЖИ обкомунун секретары эш Константин Федорович Резниченко айма-чорудулазын, чоңуң идегелин ол шындадып шыдаарын хуралга чүве чугаалаан кижини бүрүзү илередиң турган.

Май аялынын продуктуларын көвүдөр дугайында СЭЖИ Топ Комитединиң январь Илануунуң шийтириң боттандырына холбашты, сонгудалар бүгүңүгө уткуштур чакы хову ажылына белеткеди, тудугга материал белеткээрин четир хандырын алыр доозар дугайында колхозчулар буттуг, улам бедиткен хүлээлгелерин алган. Совет улустун эң эки ооддарының бирези эш К. Ф. Резниченко дээр чангыс ап-сеткилдиг бадылаары хуралга чүве чугаалаан сонгукчулар кыгытырп турган.

Хөй күш негеттерин ажыдары механистаар, тудугга болгаш бажын иштиңге черектиг чугула дериг база эдилек чүдүдериң сандыга келдирер талазы-биле сонгукчуларын чачыларын хандырар дугайында кемчег алырын эш К. Ф. Резниченко хүлээлгези.

ССРЭ-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ИЙГИ СЕССИЯЗЫ

Эш Н. А. БУЛГАНИННИН ЧУГААЗЫНЫН ТӨНЧҮЗҮ

Эвилелдин Совединин болгаш Националдар Совединин каттышкан хуралы

Күрүнөң камгалаңар күчүүн быжыгаары, эрес-мадырдыг чепсептиг күштерин дайынчы аргалымын, бистиң Төрөөн чуртувустун эрге-ажыктарымын, делегей байдалының болгаш шериг херөөниң амгы үдеги төсүлдөүсүнүн канчаар негеп турар дөңдөлөгө тургузаары моон ынай-даз бистиң партиямыстың болгаш чазанымыстың кол салгыш салымшыкынарының бирөөн болур. (Адыш часкаашынымы).

Күрүнөң камгалаңар күчүүн быжыгаары, эрес-мадырдыг чепсептиг күштерин дайынчы аргалымын, бистиң Төрөөн чуртувустун эрге-ажыктарымын, делегей байдалының болгаш шериг херөөниң амгы үдеги төсүлдөүсүнүн канчаар негеп турар дөңдөлөгө тургузаары моон ынай-даз бистиң партиямыстың болгаш чазанымыстың кол салгыш салымшыкынарының бирөөн болур. (Адыш часкаашынымы).

Февраль 9-та эртенниң 10 сақта Кремльдиң Улуг ордузунга Эвилелдин Совединин болгаш Националдар Совединин каттышкан хуралы ажыттынган. Сессияның хун чурумунда—ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Барги Оралакчызы болгаш ССРЭ-нин Даштыкы Уктурун Министри депутат В. М. Молотовтун бүгү делегей байдалының болгаш ССРЭ-нин чазанымы даштыкы политикамының дугайында илеткелин чугаазың көөрт.

Бир дугаарында депутат А. М. Пузанов (РСФСР) сөс берген. Бистер Вячеслав Михайлович Молотовтун бүгү делегей байдалы бүгүн долузу-биле болгаш талазы-биле чырыткан база ССРЭ-нин чазанымы даштыкы политикамы тодаргайлаан илеткелин чугаазың көөрт.

Депутат Н. И. Мухомелович (Грузия ССР) сөс берген. Совет Эвилелдин даштыкы политикамы улуг болгаш бие, күштү болгаш коңшак өскө күрүнелерин бүгүн эргелерин хүндүлөөрүнө, бүгү улустар боттарынын салым чогуун боттары шийттирээр деп чүткүдө, бүгү бөдүүн жижилерин айым чок чоруктун байлыгына тайым ажылаарынын чүткүдө хүндүлөгө-биле синникен деп ол демдегезин. Акы-дума ынакшымын, бот-боттарыни хүндүлөжириниң болгаш долу деп эргелиң үдөсүнниңге быжыг-биле канчалган чыгыс аай күчүдүг өгүлө болуп турар совет чуртун улустарының найырлымын дугайын оратор чугаазың.

Депутат Н. Т. Мазуров (Белорус ССР) болуңуң сазаныңа белорус улустун хам-дамгырыңа сонуурган турары герман айтырыгы тайым шийттирээриниң чугаазыңа демдегезин. Белоруссия болза, Германияның чок көзүм болуп болгаш герман империализминиң талазына болуп турган агрессияга паш улаа таварышкан. Мынчанга ол герман айтырыгы шийттирээринге хан-дамгырыңа сонуурган деп.

„Бүгү делегей байдалының болгаш ССРЭ-нин Чазанын даштыкы политикамының дугайында“ В. М. Молотовтун илеткелинин талазы-биле ССРЭ-нин Дээди Совединин доктаалы

Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелдин Дээди Соведи ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Барги Оралакчызы болгаш ССРЭ-нин Даштыкы Херектер министри депутат В. М. Молотовтун «Бүгү делегей байдалы болгаш ССРЭ-нин чазанын даштыкы политикамының дугайында» илеткелин динчап ба-чугаазың көөртөң, доктаадыры болза:

Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелдин Дээди Соведи ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Барги Оралакчызы болгаш ССРЭ-нин Даштыкы Херектер министри депутат В. М. Молотовтун «Бүгү делегей байдалы болгаш ССРЭ-нин чазанын даштыкы политикамының дугайында» илеткелин динчап ба-чугаазың көөртөң, доктаадыры болза:

Орус улус болгаш Россия Федерациязының өскө-лаа улустары Совет Эвилелдин бүгү улустары-биле кады ол политикамы тайбынын херөөнө дүгүшү турар чөп-шынымы деп санап, ону шууг болгаш чугаа чокпа дөңдөлөгөң.

Депутат Пузанов Совет Эвилелдине болгаш демократтыг лагериниң чурттарына хамаарыштыр АКШ-тин политикамының агрессивни характериниң дугайын чугаазың, чүге дөңдөүсү париж дугурулгалары Европага чаз дайынны боттук кыжанын тургузуу турар, ол дугурулгалар эвилел болгаш бот-боттарына дуулашчы дугайында 1942 чылдагы англи-совет керөө-ге болгаш 1944 чылдагы француз-совет керөө-гө чөртүшкөк болуп турар.

Эш Мухомелович ылангың совет эртемденериниң атомуг энергияны тайым соругаларга ажылаарының талазы-биле чедишкелериниң дугайын чугаазың. Совет эртемденер Совет чазактың даштыкы политикамы долузу-биле дөңдөлөгөң турар болгаш бистиң Төрөөн чуртувустун айым чок чорунга бүгү-ле эргежок чугаа чүдүдери кымыр деп оратор медегезин.

Тайымга ынакшымын чурттарын коллективтиг айым чок чорунуң системанын тургузарының айтырымын доктаавышсаң, оратор Европаның тайымга ынакшымын сөс күрүнелериниң каттышкан шериг команданын тургузаары дөңдөлөгөң кемчелериниң учур-дуузын демдегезин.

„Совет Эвилели биле Германиянын аразында дайын байдалын соксадыр дугайында“ ССРЭ-нин Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында ССРЭ-нин Дээди Совединин доктаалы

Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелдин Дээди Совединин доктаадыры болза:

Совет Эвилели биле Германиянын аразында дайын байдалын соксадыр дугайында» 1955 чылдың январь 25-теги Чарлыын бадылаар.

Москва чөвүлө хуралының кыркычтыгы күрүнелерин камгалаңар арганын болгаш бүгү делегей тургун быжылаарынын талазы-биле чорутууну турар бүгү кемчелерин совет улус чыгыс эгескиниң болгаш долузу-биле дөңдөлөгөң.

Депутат Панкратова онд ынай улустарга тайбынын хандырыныга болгаш дайынны болмуру-биле баарына бөдүлүг магалдык болза, коллективтиг айым чок чоруктуң системанын европа күрүнелериниң каттыжымын болур деп чугаазың. Герман айтырыг талазы-биле Совет чазактың медегезин тайым, демократтыг үдөсүн Германияның национал катан каттыжымынынга чүгө орусту ажыдып бээр эвес, харым тайбынын, Европаның болгаш бүгү чер бөмбүрөөлүн улустарының айым чок чорунга дүгүшү турар.

Депутат И. С. Ковев бистиң күрүнөсү болуңуң керөө бугулар, хүдөөгелеринге керөөдө шычын болуп турарының дугайын чугаазың. Ол чорукту бистиң күрүнөсү гитлерин эвилелге ууру болуңуң эвилелдерин турганар-биле ак-сеткилдиг кады ажыдаштырсаң, Аз-чурттуң дайынны чыңалдырсаң, тодаргай көргөсүң. Шериг кижилер болгаш Совет Армияның дугайында каш сөс чугаазыңа тур мен деп эш Ковев үгүдүлгөсүң. Совет Армия күштүг болгаш организиыг болуп, дайынны тилектегил дооскан, а дайын соңуундагы чыңалды партизаны болгаш чазактың үгүлүчү кичөөгөйиниң ачыгында ол амгы үеңиң дайынның негедө-зинге болгаш характеринге долузу-биле дүгүшү турар бүгү-ле эргежок чугаа чөсөгөнниңкини-биле болгаш шериг техникамы-биле хандырының, улам-на улуг күчү-шылдыгы болуп турар. Бир эвес дайын бистиң чуртувусуе халдаар болза, ол бистиң шериниңге чылча шаптырар, ол дайын советтин шериг уран-арганын бугулар бүгү-ле күштөргө болгаш амгы үеңиң өөс-чөсөгөнниң бүгү-ле хандырыныгө соктурган турар!

Депутат Г. Е. Бурица (Украина ССР) немец улустан өжөөн негезиниң болгаш аңа кыжанынның болгаш совет кижилерге чок деп чугаазың. Бо чылдарың дугурунда Совет Эвилел биле Герман Демократтыг Республиканың улустарынын аразында тургустун ол найыр-радыг, чагай көз-көлбөө харылааларының херечин бистер болур бис. Немец улус болу чыгыс аай төрөөн чурттуг, даңгыс аай парламенттиг, чыгыс найыс-ладыг болгаш чыгыс чазактыг турарын шууг турарының бичиг-даа чиганашкы чок.

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш Н. А. Булганинни ССРЭ-нин Камгалал Министри хүлээлгеден хостаар дугайында болгаш Совет Эвилелин Маршалы Г. К. Жуковту ССРЭ-нин Камгалал Министринге томуйлаар дугайында ССРЭ-нин Дээди Совединин доктаалы

Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелдин Дээди Совединин доктаадыры болза:

хүлээлгеден ону хостаар дугайында дөңдөлөгөң хандырың.

Индире—депутат Н. В. Попов. Ол бүгү делегейде тайым талазакчыларының быжымын турар күштериниң дугайын, Тайбынын Бүгү-делегей Чөвүлелин бюрозунуң чоктаа чаз калбач хуралына хүлөө азынган улустарга кыйгырыгың улуг учур-дуузының дугайын чугаазың. Тайым дөңдөлөгөң херөө-жериниң ролу улуг. Тайым талазакчыларының бүгү делегей шимчөөшкө-нинде кыркыч турар Делегей херөө-жериниң демократтыг федерацияны ам үеде 140 миллион еркини каттыштырып турар. Херөө-жерин организиациялары атомуг дайынны белеткелеринге удуру хай-хей массалыг демиселдерин өтөлөчкө-н болган.

Герман милитаризминиң катан төртүткүсүнүн айым, атомуг дайынның айым ам калжыгымында аргымы улуг деп чүвениң ол фактымы эскөр-бей барып шыдаас бис деп оратор айтың. Бо болза, Американың Каттышкан Штаттарынын, Англинны, Францияны чыгарычы бөлүктөрүнн агрессивни политикамын дөң түнели болур. Бугун ол агрессивни политикамы чамды кижилер тайбынга ынакшымын дугайында, камгалаңды дугайында чугаазыңымын-на-биле чазарың оралактын турарар. Ол болза, меге пропагандалың өзөгчөлдүг өвүдүр. Буржуа пропагандала бүтүрөө-зиниң онд барымдамы менде бар, бир эвес анаа бүтүрөө болза, Павел Быков деп кижин чер бөмбүрөөдө чурттабайн турар, Павел Быков дөңдөүсү, аңа-ла таап бо-лаан хоолун чорук болур ийик. Герман Демократтыг Республикага чоран ажык-чың талазының составына кирер улуг менде аң баштай таварышкан ол хүнереде Барын Германияга америка пропагандала шак ыңчаар медегезин. Барын Берлинниң немецтери херек кырында Быков деп кижин деп чүвөгө бугураары-биле тусай чеди келгенер.

Депутат М. Дурсун-заде Совет Эвилел-биле Кыдат Улус Республикамы болгаш улус демократиямын өскө-лаа чурттары харылаштырып турар менде найыр-радыг дугайын чугаазың. Тайбынын болгаш социализмин дөңдөлөгөң улустарынын аразында ол менде найыр-рад хүн бүрү өзү болгаш быжымын турар.

Депутат Ю. И. Палецис (Литва ССР) чаз дайынны өсүдериңиң хериг болгаш чүдө-булар өсүдөрү АКШ-тин чыгырмын бөдүлгөри литва улустуң хоралыг дайынары болур гитлеризм дөңдөлөгөң биле кады Литвада дөңдөлөгөң чорутканын ажылаары оралактын турарар. Литва улустуң хостаалыныга болгаш хамаарыш-пас чорунга кыжанын турар империализминиң шуугаазымын хей. Совет Литва—шаналык кышак Литва эвестир, ол болза, камгалаал чок Гватемала эвестир, а улуг болгаш күчүдүг Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелдин деп эргелиг кескину деп чүвени дайынаар биз-кинер деп чугаазың.

Эш Г. М. Маленковту ССРЭ-нин Электростанциялар Министринге болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Оралакчызынга томуйлаар дугайында ССРЭ-нин Дээди Совединин доктаалы

Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелдин Дээди Совединин доктаадыры болза:

эш Георгий Маленковту ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Оралакчызынга

Совет Эвилелдин даштыкы политикамы улуг эгескил-биле чүдүдүг деп турарын эш Попов медегезин.

Депутат Н. Т. Кальченко (Украина ССР) сөс берген. Сессияга хүлөө адыг-ган Совет Эвилелдин бөдүлгөни АКШ-тин бөдүлгө-биле дөңдөлөгөң чуратай бүтүзү, чүгү бүтүзү социализм чуртувун тайбын политикамын дугайын өскүстү-биле херечилеп турарын демдегезин.

Бистиң бурунгаар шимчөөшкө-нөсү тилектегил, кижин дөңдөлөгөң, улаа-бодалдыг тилектегил болгаш черин чечеткелешкы-ни дөңдөлөгөң ынак бис деп оратор медегезин. Бир эвес империалистер бистиң тайбынга ынакшымын политикамын бистиң коңшакымы кылдыр бөдөө болза,

Совет Эвилелдин даштыкы политикамы улуг эгескил-биле чүдүдүг деп турарын эш Попов медегезин.

ССРЭ-нин Садыг Министри хүлээлгеден эш А. И. Микоянны хостаар дугайында ССРЭ-нин Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында ССРЭ-нин Дээди Совединин доктаалы

Совет Социалисттик Республикаларының Эвилелдин Дээди Совединин доктаадыры болза:

Иванович Микоянны ССРЭ-нин Садыг Министри хүлээлгеден ону хостаар дугайында дөңдөлөгөң хандырың дугайында ССРЭ-нин Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар.

Совет Эвилелин өскө чурттарын калбарып турар экономистиг болгаш күштүктүг харылааларының дугайын ол чугаазың. Чүгө чыгыс Убеев Республиккага өрткөн чылын 32 чурттардан муң ажы даштыкы аалчылар, оларын иштинде 24 делегация чөөн чүтүгү даштыкы чурттарында чораннар деп депутат Мухитдинов чугаазың.

Американың Каттышкан Штаттарының президентин дөңдөлөгөң Эйзенгауер чоктаа чаз боттарынын улустарынын национал эрге-ажыктарын кезеде саздылап келген политикамы шуртувал илеткелерин—Балты чөсүгүнү чурттарының «азинерин» хүлөө алган. Ол «азинер» шынал-ла Прибалтика республиазынын улустары талазың турарлар бе дөңдөлөгөң дөңдөлөгөң бөдөлөйиң турар ири бе?

Совет Эвилелдин даштыкы политикамы улуг эгескил-биле чүдүдүг деп турарын эш Попов медегезин.

Депутат А. А. Морисов (Эстон ССР) бүгү-ле чагай сеткилдиг кижилерге улустар аразынын харылааларының чөдүлгө-лөрүн күштөдөрүнө кым буру-луг деп чүвениң дөңдөлөгөң чугаазың. Улустарга шаанда герман агрессияны таварыштырган айым чок чоруктуң тартыңуу турар деп оратор демдегезин. Мынчанга Совет Эвилели болгаш улус демократиямын чурттары боттарынын айым чок чорун улам ынай быжы-лаарынын соругалары-биле боттарынын күштерин каттыштырарыңа эргежок чугаа кемчелерин алыр учурга таварыш-кан. Хей саныг хуралдарга болгаш жиягы-гилерге чыгыс эгескил-биле хулэ-алган резолюцияларыңа остон ажыкчы чон-бар барын талазы күрүнелериниң париж дугурулгаларын шийттирени-биле бу-руу шалканыр. Бистиң Төрөөн чуртувус-тун ыдыктыг кызыгаарларыңа кым хал-туу дөңдөлөгөң болур, ол согушчунаа чайдаас деп чүвени америка империалис-

Москва, Кремль. 1955 чылдың февраль 7.

Москва, Кремль. 1955 чылдың февраль 7.

Москва, Кремль. 1955 чылдың февраль 7.

Москва, Кремль. 1955 чылдың февраль 7.

Москва, Кремль. 1955 чылдың февраль 7.

Москва, Кремль. 1955 чылдың февраль 7.

(СОТ).

ССРЭ-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ИЙГИ СЕССИЯЗЫ

Совет Социалистик Республикаларның Эвилелиниң 1955 чылда Күрүне бюджетиниң дугайында ХООЙЛУ

Совет Социалистик Республикаларның Эвилелиниң Дээди Советиниң доктааыры болза:

1 чүүл. ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң киирпип келгени ССР Эвилелиниң 1955 чылда Күрүне бюджетин Эвилелиниң Советиниң доктааыры болган Националдар Советиниң бюджет комиссияларының шлеткелерин ёзугаар түзөп алдынган өскертилгелер-биле бадылаар, тодаргайлаарга: нийти орулгалар талазы-биле 590.192.622 муң рубль түңгө, нийти чарыгдалдар талазы-биле 563.482.491 муң рубль түңгө, орулгалар чарыгдалдардан 26.710.131 муң рубль түңгө ажып турар кылдыр бадылаар.

2 чүүл. ССРЭ-ниң 1955 чылда Күрүне бюджетиниң күрүне болгаш көөпөратив бүдүрүлгелеринден болгаш организациаларындан кирер орулгаларын нийтиги-биле 497.320.182 муң рубль түңгө доктаадыр.

3 чүүл. ССРЭ-ниң 1955 чылда Күрүне бюджетиниң улус ажыл-агыйын ашаландырыныга чарыгдалдарын 222.349.364 муң рубль түңгө, оон ангыда, бүдүрүлгө чөвүлелиниң болгаш ажыл-агый организациаларының боттарының ашаландырыныга күсели-биле 112.886.280 муң рубль түңгө, а шунту—335.235.644 муң рубль түңгө доктаадыр.

4 чүүл. 1955 чылда аар үлетпүрү—вара болгаш өнүгү металлургияны, электростанцияларын, көмүр даш, нефть, химия үлетпүрүн, машина тудуушкуну, ыяш болгаш сазаны үлетпүрүн, туугу материалдарының үлетпүрүн болгаш аар үлетпүрүгө өскө-даа алдырарын, а са ышкыш туугу индустрияны улам ынай көтүрүп талазы-биле кемчелерин ашаландырыныга бюджет дөвөлөөдөрүн нийтиги-биле 101.198.006 муң рубль түңгө, оон ангыда бүдүрүлгө чөвүлелиниң болгаш ажыл-агый организациаларының боттарының ашаландырыныга күсели-биле—62.406.600 муң рубль, а шунту—163.604.606 муң рубль доктаадыр.

5 чүүл. 1955 чылда көдө ажыл-агыйны улам ынай көтүрүрүнүң, кур болгаш куруккан чөвүлелини шиткөөдүн азырын, машина-трактор станцияларының материал-техникатга базаны быжытканының талазы-биле кемчелерин, совхозтар организациаларын болгаш көдө ажыл-агый талазы-биле өскө-даа кемчелерин ашаландырыныга бюджет дөвөлөөдөрүн 55.095.865 муң рубль түңгө, оон ангыда бүдүрүлгө чөвүлелиниң болгаш ажыл-агый организациаларының боттарының ашаландырыныга күсели-биле 10.095.340 муң рубль түңгө, а шунту, белеткелерге ашаландырылганы санавакка,—65.191.205 муң рубль доктаадыр.

6 чүүл. 1955 чылда улустуң херегези бараанынын бүдүрүрүн улам ынай көтүрүр болгаш оон шынарын экижидер талазы-биле, а ол ышкыш салдыг организациаларының четкини, калбартыр талазы-биле кемчелерге чарыгдалдарын 27.935.287 муң рубль, оон иштинде бюджеттен—11.448.447 муң рубль доктаадыр чөвүлелиниң болгаш ажыл-агый организациаларының боттарының ашаландырыныга күсели-биле—16.486.840 муң рубль доктаадыр.

7 чүүл. 1955 чылда демир орук, далай, кем, автомобиль, агаар транспортун болгаш харызааның бүгү деңгээлин ашаландырыныга бюджет дөвөлөөдөрүн 22.952.176 муң рубль, оон ангыда бүдүрүлгө чөвүлелиниң болгаш ажыл-агый организациаларының боттарының ашаландырыныга күсели-биле 17.517.260 муң рубль, а шунту—4.046.436 муң рубль доктаадыр.

8 чүүл. 1955 чылда ССРЭ-ниң Күрүне бюджетиниң социал-культура кемчелеринге ашаландырылганы 146.989.721 муң рубль доктаадыр. Социал-культура кемчелериниң туштус хевирлеринге чарыгдалдарын дараазындагы кемчелерге доктаадыр:

а) чырдымышкыны болгаш культура талазы-биле—бүгүниги өөрдилгениң өгө, чөдү чыл болгаш ортумак школаларыныга, техникумнар болгаш өскө-даа ортумак тускай өөрдилгө чөвүлелиниң; дээди өөрдилгө чөвүлелиниң болгаш өртөм-шиячылса албан чөвүлелиниң; фабрик-завод өөрдилгениң школаларыныга, ус-дарган болгаш демирорук үчилчелеринге; техниктиг үчилчелерге болгаш көдө ажыл-агыйны механизастаар талазы-биле үчилчелерге; ажылчыннарын, колхозчуларын, инженер-техниктиг ажылдакчыларын мергежлийн бедидер талазы-биле курстарга болгаш өскө-даа кемчелерге; библиотекаларга, культура чөвүлелиниң болгаш культура бажычыларына, клубтарга, театрларга, парадга, ордодомчдыгыга болгаш чырдымышкыны бээ культура талазы-биле өскө-даа кемчелерге—нийти түңү 68.446.475 муң рубль;

б) кадык камгалааның болгаш күш-култураның талазы-биле—эмнеге чөвүлелиниң, диспансерлерге, божуга бажычыларына, уруглар ишлеринге, санаторийлерге болгаш чонга медицина дузалачыны көргүзөр талазы-биле өскө-даа албан чөвүлелиниң; спорт болгаш күш-култура кемчелеринге—нийти түңү 30.485.116 муң рубль.

Кадык камгалааның үстүндө азынган чарыгдалдардан ангыда, күрүнениң социал страхованиениң бюджетиниң талазы-биле 2.238.774 муң рубль түңгө ашаландырымышкыны ажылчыннарга болгаш албан-хаакчыларга санаторийлер болгаш динтаналга бажычыны бээр путёвкалар садарыныга, динтаналга бажычыны болгаш санаторийлер тударыныга, дерининге, калбартырыныга болгаш септээринге, а ол ышкыш чайгы үде уругларга кадыкшыгы кемчелерин чорударыныга бадылаар;

в) социал хандырылга болгаш социал страхование талазы-биле—дайынның инвалиттеринге болгаш оларынч өг-бүлелеринге бээ дайынга өлгөннорүнч өг-бүлелеринге пенсияларга болгаш дузалачыны көргүзүрүнч; күш-ажылдың инвалиттеринге болгаш оларынч өг-бүлелеринге пенсияга болгаш дузалачыны көргүзүрүнч; инвалиттер бажычыны тежеп тударыныга: күш-ажыл кылар арганын түр үде ышкынган ажылчыннарга болгаш албан-хаакчыларга, сааттыг, божан хөрежениңерге болгаш чаш уруглар кемчелеринге дузалачы, а ол ышкыш хөй уругларынч болгаш бот ишлерге дузалачыны көргүзүрүнч—нийти түңү 45.819.356 муң рубль.

9 чүүл. 1955 чылда Күрүне бюджетиниң чонга Күрүне чөвүлелиниң талазы-биле ойнап алымышкынар төлөрүнч болгаш облигацияларынч өртөөн бедидер чандырып бөринге чарыгдалдарын 12.200 миллион рубль доктаадыр.

10 чүүл. ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң баш бурунгаар көргени күрүнеге 1954 чыл-биле деңгээрге 1955 чылда нийти түңү 6.057.900 муң рубльди камнап алырын хандырып турар өргөсөл аппараттын тударын улам ынай чыгедирин бадылаар.

14 чүүл. Республика болгаш чурт бюджеттериниң талазы-биле 1956 чылдың стервоуун сметаның талазы-биле ашаландырымышкыны 112.122.710 муң рубль түңгө доктаадыр.

12 чүүл. 1955 чылда эвилелиниң бюджетин орулгалар талазы-биле 462.857.401 муң рубль түңгө болгаш чарыгдалдар талазы-биле 436.147.270 муң рубль түңгө, орулгалар чарыгдалдардан 26.710.131 муң рубль түңгө ажып турар кылдыр бадылаар.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл, Шетинка кудумчузу, бажык № 8 ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторлук 8—62; редакторлук өралакчының 8—68, партийни амыдырал, пропаганда, көдө ажыл-агый, культура болгаш амыдырал квалитериниң болгаш бухгалтерияны 3—65, харысалга өскерткериңиз 4—98, иштика информация, чагаа, үлетпүр транспорт квалитериниң 3—88.

ТС—01565.

13 чүүл. 1955 чылда эвилелиниң республикаларынч Күрүне бюджеттерин дараазындагы түңгөргө бадылаар:

Table with 3 columns: Country/Region, Budget (muñ rubles), and Expenditure (muñ rubles). Rows include Russia, Ukraine, Belarus, Azerbaijan, Latvia, Lithuania, Estonia, Georgia, Armenia, Turkmenistan, and Karelo-Finnish Republic.

Эвилелешкен республикаларынч бюджеттериниң чарыгдалдарынч составына чырдымышкыны, культурага, кадык камгалааныга, күш-културага болгаш социал хандырылга ашаландырымышкыны 77.042.448 муң рубль нийти түңгө доктаадыр.

14 чүүл. Республика болгаш чурт бюджеттериниң талазы-биле 1956 чылдың январь 1-же шилчиг бээр артымшыгынын 3.757.937 муң рубль түңгө, оон иштинде: РСФСР талазы-биле—1.995.684 муң рубль, Украин ССР—743.288 муң рубль, Белорус ССР—123.970 муң рубль, Узбек ССР—112.427 муң рубль, Казах ССР—303.580 муң рубль, Грузин ССР—79.034 муң рубль, Азербайжан ССР—69.984 муң рубль, Литва ССР—49.272 муң рубль, Молдав ССР—39.430 муң рубль, Латви ССР—49.639 муң рубль, Киргиз ССР—36.194 муң рубль, Тажик ССР—32.519 муң рубль, Армян ССР—36.161 муң рубль, Туркмен ССР—33.360 муң рубль, Эстон ССР—27.800 муң рубль, Карел-Фин ССР—25.595 муң рубль доктаадыр.

15 чүүл. 1955 чылда нийти эвилелини күрүне үндүрүлгелеринден болгаш орулгаларынч республика болгаш чурт бюджеттеринч шилчидишкенини дараазындагы кемчелерге бадылаар:

а) ооракка үндүрүлгүнч талазы-биле кирилделерден: РСФСР—6,0 хууну, Украин ССР—19,3 хууну, Белорус ССР—21,3 хууну, Узбек ССР—11,3 хууну, Казах ССР—94,0 хууну, Грузин ССР—16,9 хууну, Азербайжан ССР—13,4 хууну, Литва ССР—32,4 хууну, Молдав ССР—21,9 хууну, Латви ССР—4,7 хууну, Киргиз ССР—34,7 хууну, Тажик ССР—34,6 хууну, Армян ССР—25,7 хууну, Туркмен ССР—29,3 хууну, Эстон ССР—19,2 хууну, Карел-Фин ССР—47,9 хууну;

б) колхозтардан олча-ажыл үндүрүлгүнч талазы-биле, көдө ажыл-агый үндүрүлгүнч талазы-биле, бот ижилерден, ССРЭ-ниң чангыс болгаш өвөөн өг-бүлелди хамаатыларындан үндүрүлгүнч талазы-биле кирилделерден, ыяш ажылынын орулгаларынч бажынышкыны талазы-биле чон орутуунга тарткан Күрүне чөвүлелиниң түнүсү—40 хууну; чондан олча-ажыл үндүрүлгүнч талазы-биле кирилделерден—25 хууну;

в) машина-трактор болгаш тускайыткан станциялар талазы-биле орулгалардан: РСФСР, Украин ССР, Белорус ССР, Казах ССР, Грузин ССР, Азербайжан ССР, Литва ССР, Молдав ССР, Латви ССР, Киргиз ССР, Тажик ССР, Армян ССР, Туркмен ССР, Эстон ССР, Карел-Фин ССР—25 хууну, Узбек ССР—10 хууну.

16 чүүл. 1955 чылдың апрель 1-ден өгөзөш аар үлетпүрүнч продукцияныга болгаш чык сөөртүлгениң тарифтеринч жөнөпөп салар өрткертениң чингери-биле холбаштыр, бюджеттиң орулгаларыныга болгаш чарыгдалдарыныга өскерткелерин ССРЭ-ниң 1955 чылда Күрүне бюджетиниң күсөөдөн чоруп турарының үеинде тодардырып болгаш өөриниң көөргөн ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелине дагыр.

17 чүүл. ССРЭ-ниң 1953 чылда Күрүне бюджетиниң күсөөдөн дугайында өчөттү орулгалар талазы-биле 539.810.069 муң рубль түңгө болгаш чарыгдалдар талазы-биле 514.696.506 муң рубль түңгө, орулгалар чарыгдалдардан 25.113.563 муң рубль түңгө ажып турар кылдыр бадылаар.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Даргазы Н. ВОРОШИЛОВ. ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Секретары Н. ПЕГОВ. Москва, Кремль, 1955 чылдың февраль 7.

ССРЭ-ниң министерстволарын тургузар болгаш әде тургузар дугайында ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Чарлыктарын бадылаар дугайында база ССРЭ-ниң Конституцияның (Үндезин Хоойлузунуң) 77, 78 болгаш 83 чүүлдеринге өскертилгелер болгаш немелделер киирер дугайында ХООЙЛУ

Совет Социалистик Республикаларынч Эвилелиниң Дээди Советиниң доктаадыры болза:

1 чүүл. ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң «Нефть үлетпүрүнч нийти-өвөлел министрствозун ССРЭ-ниң Нефть үлетпүрүнч өвөлел-республика министрствозу кылдыр өде тургузар дугайында» 1954 чылдың май 18-теги; «ССРЭ-ниң Транспорт тудуушкунун нийти-өвөлел министрствозун (Минтрансстрой) тургузар дугайында» 1954 чылдың август 4-теги; «ССРЭ-ниң Хоорай болгаш көдө тулушкунуң өвөлел-республика министрствозун тургузар дугайында» 1954 чылдың август 4-теги; «ССРЭ-ниң Далай флотунуң нийти-өвөлел министрствозун болгаш ССРЭ-ниң Хем флотунуң нийти-өвөлел министрствозун тургузар дугайында» 1954 чылдың август 25-теги; «ССРЭ-ниң Электростанциялар тудуушкунун нийти-өвөлел министрствозун тургузар дугайында» 1954 чылдың ноябрь 22-теги;

«Харызааның нийти-өвөлел министрствозун ССРЭ-ниң Харызааның өвөлел-республика министрствозу кылдыр өде тургузар дугайында» 1954 чылдың декабрь 28-теги; «Дээди чырдымышкынының нийти-өвөлел министрствозун ССРЭ-ниң Дээди чырдымышкынының өвөлел-республика министрствозу кылдыр өде тургузар дугайында» 1954 чылдың декабрь 29-тагы; «ССРЭ-ниң Нефть үлетпүрүнч бүдүрүлгелериниң тудуушкунуң нийти-өвөлел министрствозун тургузар дугайында» 1955 чылдың январь 29-тагы Чарлыктарын бадылаар.

Моң-биле дууштур ССРЭ Конституцияның 77 болгаш 78 чүүлдеринге өргөжөк чутуга өскерткелерин болгаш немелделерин киирбишкан, ол чүүлдерин мынчаар бижир:

«77 дугаар чүүл. Нийти-өвөлел министрстволарыныга хамзааркыр министрстволар болза: Ужар-чүү үлетпүрүнч; Автомобиль, трактор болгаш көдө ажыл-агый машиналарыны тудуушкунуң; Сазаны болгаш ыяш ажылдан кылдыр үлетпүрүнч; Даштыкы садыгыны; Геология болгаш чер иштинч бэй-лааның камгалааныны; Белеткелдеринч; Машина тудуушкунуң болгаш прибор тудуушкунуң;

«78 дугаар чүүл. Эвөлел-республика министрстволарыныга хамзааркыр министрстволар болза: Автомобиль транспорттуң болгаш чагазы орутарынч; Иштика керектеринч; Дээди чырдымышкыныны; Хоорай болгаш көдө тудуушкунуң; Күрүне контролунуң; Кадык камгалааны; Даштыкы керектеринч; Култураның; ыяш үлетпүрүнч; Нефть үлетпүрүнч; Камгалааны; Эвт болгаш сүт продуктуларыны үлетпүрүнч;

«83 чүүл. ССРЭ Конституцияны 83 дугаар чүүлүнч «Күрүне план комиссияның даргазы» деп сөзүнүң сонга «Эвилелешкен Республикаларынч Министрлер Чөвүлелиниң чанында Күрүне-ниң айык чок чорутуу комиссияны даргазы» деп сөстү немээр.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Даргазы Н. ВОРОШИЛОВ. ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Секретары Н. ПЕГОВ. Москва, Кремль, 1955 чылдың февраль 7.

„Туугу болгаш чер рентазының үндүрүлгүнч күрүнени чуртталга фондузунуң туугуларын болгаш оларынч ээлеп турар чер участкаларын хостаар дугайында“ ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Чарлымын бадылаар дугайында ХООЙЛУ

Совет Социалистик Республикаларынч Эвилелиниң Дээди Советиниң доктаадыры болза:

«Туугу болгаш чер рентазының үндүрүлгүнч күрүнени чуртталга фондузунуң 1954 чылдың август 5-теги Чарлымы бадылаар.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Даргазы Н. ВОРОШИЛОВ. ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Секретары Н. ПЕГОВ. Москва, Кремль, 1955 чылдың февраль 7.

„Колхозтарда болгаш совхозтарда тарааны малга саза бастырының харысалгазыны дугайында“ ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Чарлымын бадылаар дугайында ХООЙЛУ

Совет Социалистик Республикаларынч Эвилелиниң Дээди Советиниң доктаадыры болза:

«Колхозтарга болгаш совхозтарга тарааны малга саза бастырының харысалгазыны дугайында» ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң 1955 чылдың январь 11-теги Чарлымы бадылаар.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Даргазы Н. ВОРОШИЛОВ. ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Секретары Н. ПЕГОВ. Москва, Кремль, 1955 чылдың февраль 7.

„Сагышты-биле өдүрүкчү чорук кылганы дээш кеземче харысалгазыны күштелдирер дугайында“ ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Чарлымын бадылаар дугайында ХООЙЛУ

Совет Социалистик Республикаларынч Эвилелиниң Дээди Советиниң доктаадыры болза:

«Сагышты-биле өдүрүкчү чорук кылганы дээш кеземче харысалгазыны күштелдирер дугайында» ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң 1954 чылдың апрель 30-теги чарлымы бадылаар.

ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Даргазы Н. ВОРОШИЛОВ. ССРЭ-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Секретары Н. ПЕГОВ. Москва, Кремль, 1955 чылдың февраль 7.

Редактор Д. О. БЕГЗИ.